

взагалі про захист неповнолітніх від будь-яких посягань на їх життя або особисту недоторканність. Мені хочеться, щоб діти жили в мирі та не знали таких знущань, щоб в них було чудове дитинство та найкраще майбутнє, котре вони збудують самі.

Список використаних джерел

1. Учасники проєктів Вікімедіа. Насильство проти дітей – Вікіпедія. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Насильство_проти_дітей.

Швед А. С.,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 3 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції
навчально-наукового інституту № 3
національної академії внутрішніх справ

Литвин В. В.

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ПРОЯВАМ НАСИЛЬСТВА

На жаль, в наш час, в нашому суспільстві переважає думка, що проблеми жорстокого поводження із членами сім'ї є внутрішньою проблемою цієї сім'ї і не потребує втручання суспільства, а тим більше держави. Але саме право на захист від насильства над особою, особливо в сім'ї, є одним із найголовніших прав громадян та дітей зокрема.

Ще недавно в нашому суспільстві вважалося неприйнятним говорити відверто про насильство в сім'ї. Проте ця форма насильства існує давно і зустрічається досить часто: вона розповсюджена серед людей різних національностей, різного фінансового та соціального статусу, в сім'ях віруючих. Більше того, таке насильство ніяк не можна пояснити нинішньою економічною нестабільністю, оскільки воно наявне й у відсталих, і в економічно розвинутих країнах.

Насильство в суспільстві є невід'ємною частиною повсякденного життя. Ніхто ніколи не замислювався про те, які ознаки суспільного насильства? Чому для нас стало це на

стільки звичним, що ми не звертаємо уваги на настільки глобальну проблему?

Будь-яка людина має розуміти, що насильство не може змінити світ, а якщо і змінює, то тільки тимчасово.

Воно існує у всіх без винятку соціальних групах, незалежно від рівня доходів, рівня освіти та соціального статусу, воно не тільки фізичне, а й психологічне. Багато інших випадків залишаються невідомими, оскільки потерпілі не повідомляли про них у поліцію. Це свідчить про відсутність правової та просвітницької обізнаності серед жертв насильства, які навіть не розуміли того часу, що такі дії проти них є незаконними та караними, не кажучи вже про такі випадки до національних органів влади, що в більшості випадків пов'язано з економічним та фінансовим становищем кожної сім'ї, психологічні особливості винних у насильстві над членами сім'ї. На жаль, результатом насильства стали випадки нанесення тяжких тілесних ушкоджень, звалтування та вбивства. Сьогодні масштаби проблеми стали настільки загрозливими, що на них звернули увагу навіть в ООН, що зумовлює актуальність цього дослідження.

Наша країна намагається вступити до Європейського Союзу, встановити певні стандарти, які задовольнять потреби кожної особистості щодо не порушення її прав та забезпечення свобод, тому необхідно забезпечити або хоча б знизити рівень насильства в країні, задля чого ми з вами і працюємо.

За статистикою, яку оприлюднили під час голосування за Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», понад 3 мільйони дітей в Україні щороку спостерігають за актами насильства у сім'ї або є їхніми вимушеними учасниками, а майже 70 % жінок піддаються різним формам знуцань і принижень. Щорічно близько 1500 жінок, і ця тенденція збільшується за останні три роки, помирають від рук власних чоловіків. Діти скривджених 5 матерів у 6 разів схильніші до суїциду, а 50 % до зловживань наркотиками. Майже 100 % матерів, які зазнали насильства, народили хворих дітей переважно з неврозами, заїканням, церебральним паралічем та порушенням психіки. Розрахунки, проведені Інститутом демографії і соціальних досліджень на замовлення Фонду народонаселення ООН, говорять про те, що щорічно 1,1 млн українок стикаються з фізичною та сексуальною агресією в сім'ї, і більшість з них мовчать.

Нашою метою є забезпечити свободу від насильства, яке є основним правом людини. Насильство – один із найчастіших злочинів, які вчиняються щодня. І все ж соціальний тиск такий сильний, що багато жертв сприймають насильство як невідворотне явище в житті і не повідомляють про нього. Інших потерпілих, які мають мужність звертатися по допомогу до органів влади, інколи відсилають назад, не сприймаючи їх серйозно. Інші не можуть знайти захист і справедливість через слабкість правової та політичної бази. Саме ми, можемо стати тим імпульсом, який сформує нульову толерантність до насильства і своїм прикладом покаже, що кожна людина має право на гідне ставлення та захист.

Як правило, насильство розглядається у чотирьох площинах: правовій, моральній, суспільно-політичній та психологічній.

У *правовій площині* більшість випадків насильства карається законом. Та все-таки проблема полягає в тому, що жертви насильства не завжди звертаються по допомогу до правоохоронних органів.

Насильство у *моральній площині* окреслює кривдження осіб, слабших фізично, часто з фізичними або психічними вадами.

У *суспільно-політичній* площині насильство набуває значних розмірів, про що свідчать війни, збройні конфлікти, акти непокори, а також бійки у громадських місцях.

У *психологічній площині* – це явища, що відбуваються у психіці людини, а також у їхніх стосунках. Головний зміст цього виду насильства – страждання жертви, її безсиллі, внутрішньому розладі, приниженні.

Отже, як ми бачимо, насильство дуже часто присутнє в нашому житті і ми відіграємо в ньому певну роль. Залежно від ситуації ми є свідками або жертвами. Трагічність ситуації в тому, що свідки чи жертви насильницької діяльності переносять модель кривдницької поведінки у власне життя та продовжують чинити насильство. Власне створюється коло насильства: жертви стають кривдниками.

Аналіз наукової літератури свідчить про те, що наразі є чимало різноманітних класифікацій видів, форм та проявів насильства.

Утім, сучасним українським законодавством вже чітко визначено чотири види насильства в сім'ї, а саме: фізичне, психологічне, економічне та сексуальне.

Усі форми насильства мають спільні ознаки: вони використовуються насильником для зняття напруженості (злості, стресу, розчарування) і незалежно від прояву можуть мати серйозні фізичні й психологічні наслідки. Мотивом поведінки кривдника є реалізація влади і контролю [1, с. 32].

Самого розуміння насильства недостатньо для вироблення дієвих стратегій протидії цьому небезпечному явищу. Радикальна зміна способу життя, характеру сім'ї, зразків поведінки сучасної людини, призводить до виникнення суспільства глобальної небезпеки. Досліджуючи соціальну архітектуру суспільства, можна дійти висновку, що нинішні цивілізаційні загрози мають велику руйнівну силу, викликають соціально небезпечні ситуації, стають часом політичним детонатором [2, с. 56]. Отож маємо справу з новими “вузлами” соціальних взаємозв'язків і конфліктів, які посилюють напруженість у суспільстві, знижують рівень його людяності.

Отже, підсумовуючи весь матеріал, можна стверджувати, що насильство викликається складною взаємодією багатьох чинників, і підхід до цієї проблеми також повинен бути багатостороннім. Як показує практика, існує ряд факторів, причому частина їх відноситься до особистості, частина до сім'ї і частина до соціального оточення, які збільшують ймовірність появи у людини схильності до агресії та насильства в дитинстві, в підлітковому віці і в юності. В ідеальному варіанті превентивні програми повинні розглядати всі системи, що впливають на молодь (особистість, сім'я, громада і суспільство), і забезпечувати проведення безперервного ланцюга заходів на всіх стадіях розвитку людини.

Список використаних джерел

1. Арендт Г. Становище людини / Г. Арендт; пер. Марія Зубрицька. Львів : Літопис, 1999. 255 с.
2. Балл Г. Орієнтири сучасного гуманізму (в суспільній, освітній, психологічній сферах). Рівне : Видавець Олег Зень, 2007. 172 с.
3. Бауман З. Моральна сліпота. Втрата чутливості у плинній сучасності / Бауман З., Донскіс Л. К.: Дух і літера, 2014. 280 с.